Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
8068855

Datum 5 oktober 2026
Betreft motie leden Diederik van Dijk en Bikker over spijt bij draagmoederschap

Tijdens het wetgevingsoverleg op 28 september jl. over het implementatievoorstel van de herziene Europese richtlijn mensenhandel[1] hebben de leden Diederik van Dijk en Bikker een motie ingediend over spijt bij draagmoederschap. In de motie wordt de regering verzocht te waarborgen dat draagmoeders die terugkomen op eerdere afspraken over het afstaan van het kind, toegang hebben tot onafhankelijke juridische en psychosociale ondersteuning en dat contractuele afspraken nooit mogen leiden tot feitelijke dwang of scheiding van moeder en kind.[2] Het lid Diederik van Dijk heeft gevraagd om een appreciatie van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. Hierbij voldoe ik aan dat verzoek.

Ik deel de zorgen over mogelijke misstanden bij draagmoederschapstrajecten. Draagmoederschap is ingrijpend voor alle betrokkenen. Draagmoederschap moet daarbij altijd een vrijwillige keuze zijn, zonder enige vorm van dwang of drang. Inherent aan draagmoederschap is, dat een vrouw een kind draagt voor een ander (de wensouder(s)). Het is van het grootste belang dat wensouders en draagmoeders vooraf goed weten waar zij aan beginnen en weloverwogen en verantwoorde keuzes maken. Juist ook in het belang van het kind. Zoals blijkt uit de jurisprudentie, komt het sporadisch voor dat een draagmoeder terug wil komen op eerder gemaakte afspraken.

Nederland heeft op dit moment geen specifiek juridisch kader voor draagmoederschap. Fertiliteitsklinieken die begeleiding bij draagmoederschap aanbieden binnen Nederland hebben de nodige aandacht voor psychosociale ondersteuning en juridisch advies voor zowel wensouders als draagmoeders, in navolging van het standpunt van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (de NVOG).[3] Draagmoeders kunnen daarbij ook zelf onafhankelijke juridische en psychosociale ondersteuning inschakelen, maar counseling en voorlichting of onafhankelijk juridisch advies is niet verplicht.

Bij uw Kamer is het wetsvoorstel Kind, draagmoederschap en afstamming in behandeling.[4] In dit wetsvoorstel worden onder meer voorlichting en counseling verplicht gesteld, ook als er geen fertiliteitskliniek is betrokken. Daarmee beoogt

[1] Implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1712 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van Richtlijn 2011/36/EU inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan, *Kamerstukken II* 2025/26, 36835.
[2] *Kamerstukken II* 2025/26, 36835, nr. 22.
[3] NVOG-standpunt 'Geassisteerde voortplanting met gedoneerde gameten en gedoneerde embryo's en draagmoederschap'
[4] *Kamerstukken II* 2022/23, 36390.

het wetsvoorstel dat wensouders en draagmoeders, als zij kiezen voor draagmoederschap, goed voorbereid een draagmoederschapstraject aangaan. Zo kunnen zij weloverwogen en verantwoorde keuzes maken en worden zij gestimuleerd om een zorgvuldig traject te volgen. Hiermee wordt ook de kans dat een draagmoeder wil terugkomen op haar eerdere besluit kleiner. In het wetsvoorstel zijn specifieke voorzieningen opgenomen voor een dergelijke ongelukkige situatie. Als een draagmoeder terugkomt op eerdere afspraken over het afstaan van het kind, is het uiteindelijk - zowel nu als onder het wetsvoorstel - altijd aan de rechter om in een voorkomend geval aan de hand van de specifieke omstandigheden te beoordelen bij wie het kind zal opgroeien. Daarbij is het belang van het kind leidend.

Voor zover de motie is bedoeld om te benadrukken dat het belangrijk is dat een draagmoeder vrijwillig en weloverwogen een traject aangaat, kan ik dat alleen maar onderschrijven. Dit onderstreept het belang van een goede juridische regeling. Ik ga hierover graag het gesprek met uw Kamer aan. Het gesprek over draagmoederschap, ook in bredere context dan alleen die van het wetsvoorstel, moet zorgvuldig worden gevoerd. Een belangrijk onderdeel van dat gesprek zal zijn hoe op een zorgvuldige, rechtvaardige en integrale wijze kan worden omgegaan met draagmoederschap, en het belang daarbij van voorlichting en counseling.

Het vraagstuk van toegang van draagmoeders tot onafhankelijke juridische en psychosociale ondersteuning en de gevolgen van de wens van draagmoeders om terug te komen op contractuele afspraken, moet mijns inziens worden betrokken bij de behandeling van het wetsvoorstel Kind, draagmoederschap en afstamming, waar wij integraal te spreken komen over het beoogde wettelijke kader voor draagmoederschap. Gelet daarop acht ik de motie ontijdig.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen